

Referat fra Jernbaneforum 2020 (3. mars)

Referenter Espen Aalstad og Jan Ivar Tangen

Lenker til lysark: <https://jernbaneforum.no/jernbaneforum-2020/>

Strekning 1, Øyeblikksbilde..

Kirsti Slotsvik

Jernbanedirektør /Jernbanedirektoratet

- Flere reiser med toget; fra 56mill i 2007 til 80mill i 2019.
- KTI har gått ned på alle områder fra vår til høst 2019. For tog er publikum likevel i segmentet meget fornøyd til svært fornøyd på områdene billettkjøp, ombordstigning, komfort, info, renhold og personell. BaneNOR scorer bra på områdene stasjonsområde og info. BaneNOR scorer imidlertid dårlig på info ved avvik.
- Utvikling på gods; er færre km, men mere tonn. (se kurve med svak utvikling for tonn/km 2008-2018.). Mer her fra CargoNet snart.
- Punktlighet persontog 2017-2019 nær målkrav 90%. Godstog ligger under på ca 74-80%. Oppetid på 99% = målkrav, mens regularitet 96-97%.
- Media /Omdømme..
- Jernbanedirektoratets målsetting. Økonomi. NTP 2018-2029. utfordringer og muligheter. Nattog og lange regiontog.
- Ekspertutvalget - Teknologi for bærekraftig bevegelsesfrihet og mobilitet. Fremtiden.

Gorm Frimannslund

Konsernsjef BaneNOR

- BaneNOR i Media, mye negativ omtale..
- BaneNORs prioriteringer; 1. Igangsette. 2. Vedlikehold. 3. Prosjektering.
- Punktlighet og Regularitet (som Jernbanedirektoratet).
- Fornyelse 2-2.75mrd/år 2017-2020. Målkrav er 3.5mrd/år for ikke å få etterslep. Utvikling i vedlikeholdsetterslep i gjeldende NTP 2017-2029.
- Feil Drammen-Lillestrøm påvirker 80% av togtrafikken. Ofte signalproblemer på Skøyen.
- Epoke 2023, et effektiviseringsprogram som skal frigjøre 500mill. Ny organisasjon og effektivisering er allerede i gang.

Erik Røhne **CEO CargoNet**

- VELDIG opptatt av rammebetingelser, og sikkert ikke uten grunn.
- CargoNet er Norges ledende godstogaktør: 70% markedsandel. Nettverk. Opp til 4 daglige avganger Oslo-Trondheim/Heimdal. Erstatter 580.000 lastebilturer årlig.
- Mistet 11.3% markedsandel til veitransport 2008-2018.
- I likhet med persontrafikken på tog opplever CargoNet en miljø-dragkraft: Transportsektoren skal redusere utslippene med 50% innen 2030. Opplever også økt interesse for bærekraftige transportere hos vareeiere, transportører og konsumenter.
- Liten økning i punktlighet: 2013-15 91.4%, 2016-19 94.4%. Best er 2019 med 95.8%. Dette fører til økt interesse for CargoNet.
- utfordring 1: Store investeringer på vei. Bruk av vogntog på opp til 25.5m i økende grad. Kabotasje: Enhetskost for gods på vei går ned.
- utfordring 2: Systemkostnadene i jernbanen gir svekket konkurransekraft med bl.a 270% økning i baneavgifter på 2år. Investeringer for ERTMS er for høye i ft. nytte for gods. Ingen kompensasjon for planlagte banearbeider. Vanskeligere tilgang til infrastrukturkapasitet. Enhetskost for gods på bane går opp.
- Bedre rammebetingelser: Opprettholde målet om godsoverføring fra vei til sjø og bane. Tiltak: Lengre tog og mer effektive terminaler. Ny teknologi. Konkurransedyktiget: Kostnader og Stimulering. Gods vs persontrafikk?
- Mer forskning og utvikling av klimavennlig teknologi..

Paneldebatt **Med fokus på gods**

Strekning 2, Miljø og togets rolle i det grønne skiftet

Kirsti Slotsvik **Jernbanedirektør**

- På sporet i det grønne skiftet: Sikkert, Lite belastende på Miljøet, Klimavennlig Transport. Arealeffektivt med høy kapasitet og Binder landet sammen.
- Klimakuren og utslippskutt. Trender. Gretha Thunberg.
- Nedgang i flytrafikk. Tog for fly (ikke bare BRX-AMS..).
- 2mill økning i togtrafikken gir reduksjon på 12.300 tonn CO2 -ekv.
- Det grønne skiftet er mer enn utslipp: Reduksjon i ulykker, Bedre lokalmiljø og Mere plass..
- Toget er løsningen.
- Urbaniseringsvekst. Arealutnyttelse -og knapphet. Utsikter: befolkningsøkning og Demografi.
- Kuntepunktpolitikk. Forslag til avstander mellom knutepunkt, hjem, arbeid, skole og fritid. 'Ikke sikkert at dagens unge på landet vil vende tilbake dit dersom bosettingen er uendret?'
- Fjerntogsatsing viktig for miljø og regioner: Reisetider og tilbringertider for fly, tog og vei..
- Jernbanen er et middel når målet er et grønt skifte.
- Et samlet transportsystem. (Litt tilbake til mobilitet generelt).

Aud Tennøy

Forskningsleder TØI

- Byutvikling -og planlegging.
- Byer skal være: Klimavennlige, Attraktive, Levende, Folkehelse (miljø), Rettferdige og Inkluderende.
- Løsninger: Fortetting, Tilerettelegging for sykling og gående, Restriksjoner mot biltrafikk.
- Atlanta vs Barcelona: Kvkm vs emissions pp.
- Tabell, avstand til knutepunkt vs bruk av kollektivtransport, gange, sykkel og bil.
- Tabell, Lokalisering av stasjoner påvirker byutviklingen: I sentrum og utenfor.
- Attraktivitet for innbyggere og virksomheter.
- Levende og attraktivt sentrum: Hva skal til, hvordan få det til..
- Fin slide: Attraktiv/Klimavennlig /Ikke attraktiv..
- www.toi.no

Hans Erik Ringkjøb

Ordfører i Voss

- Voss: Det optimale knutepunktet. Gamle og nye bilder. Gondolheisen.
- Forventninger til Ringeriksbanens betydning for Bergensbanen.

Anja Bakken Riise

Leder for Framtiden i våre hender

- Hvordan kan toget spille en hovedrolle i det grønne skiftet?
- Kan jernbanen (Direktoratet, BaneNOR) stimulere til flere togreiser slik Avinor stimulerer til flyreiser?
- Hva er viktigst for de reisende? Toget er i rute på topp..
- Krav: ▪Toget må være i rute! ▪Vedlikeholdsetterslepet må ned ▪Tilstrekkelig togmateriell, inkludert sovevogner ▪Rimelige billettpriser ▪Gode bestillingsløsninger ▪Bedre internettdekning om bord ▪Miljøstøtteordning for godstrafikk.

Debatten:

Helge Orten (H) og Bengt Fasteraune (Sp)

- Hvordan skal Norge klare å møte det økende ønske om å bruke tog som reise form og for frakt av gods?

Strekning 3, Reiseliv

Susanna Elfors og Andreas Sidkvist Grunnlegere av Tågsemester

- Fra Facebookgruppe til bedrift.
- I 1,5 år har de drevet bedriften Kadunk, der de arbeider med å utvikle og oppmuntre togferierende via Tågsemester.nu - et felleskap for togreisende. Hvert år arrangerer de også Tågsemesterdagen i samarbeid med ulike togaktører og destinasjoner.
- Morsomt og interessant innslag. Nye veier og nye ideer..

Sigrud Elsrud Togblogger

- Fra nisje -til stor blogg.
- Hva leser folk? Interrail og reservasjoner. Reiseruter i Europa. Tog&Klima.
- Togreiser har ingen portal som finn.no eller momondo etc. Dvs det krever mer jobb å planlegge en reise.
- Reiseinspirasjon.
- For de fleste er fortsatt målet viktigere enn selve reisen.
- Flere på togferie – hva skal til?
- #flymindre #opplevmer
- www.togbloggen.no

Per Arne Villadsen Adm.dir. i Berg-Hansen Reisebureau AS

Per Arne tatt et oppgjør med reiselivets fotavtrykk på miljøet, og blant annet oppfordret til mindre reising. Samtidig er Berg-Hansen en aktiv pådriver for bærekraftige reiseopplevelser og mer klimavennlige reisemåter.

- Media (igjen)
- Markedsføring og salg av togreiser. utfordringer, forbedringspotensialer og muligheter.
- Elektriske fly.
- Oslo- Stockholm 2:55, se egen flyer.
- Mye skjer i Europa, vi har mye å lære om attraktive togreiser.

Synne Homble

Konserndirektør i Vy mobilitet & reiseliv

- VyTog har sammen med VyFjord1 etablert et nytt reiselivsselskap som skal bidra til mer bærekraftig turisme i Norge.
- Miljøvennlige ferier og grønne reiser er den største trenden for 2020 - klima er i økende grad styrende for reisevalg
- 33% i Norge oppgir at klima styrer reisevalg.
- 66% globalt ønsker å bo klimavennlig.
- Fjord Tours satsning.
- Lonely Planet: Bergensbanen, en av verdens ti flotteste togopplevelser.
- Nye konsepter og pakker.
- Romsdalen. Scandinavia in a nutshell, Stockholm-Lofoten. Norway in a nutshell, Flåm etc..

Strekning 4, Sømløs mobilitet

Even Kyseth

Fungerende administrerende direktør i EnTur

- Forteller om erfaringer de har gjort med dette så langt, og planer fremover for å gjøre reisene enda mer sømløse.
- Viser beste reklamefilm for 2019!
- Vi vet hva EnTur gjør, og hva dere står for, og ønsker derfor bare lykke til videre!
- Presentasjonen hadde for mye fokus på enkeltresier i landet, og alt for lite fokus på pendlere med behov for periodebilletter.
- Sømløse reiser betyr også et mye tettere samarbeide mellom fylker, dvs oppdragsgivere som #Ruter og ØKT osv.
- Sømløse reiser krever også tettere samarbeide mellom operatører som VyTog, VyEkspress osv.
- Utfordringer med nye aktører som SJ og GoAhead.

Endre Angelvik

Direktør for mobilitetstjenester i Ruter AS

- Hvordan vil fremtidens mulige selvkjørende biler og busser påvirke kollektivtransporten i byene? Angelvik vil gi oss et innblikk i resultatene fra Oslostudien, som retter et blikk mot fremtidens utfordringer og muligheter i transporttilbudet når teknologien utvikles ytterligere.
- Mye fokus på mobilitet og samspill mellom kollektivløsninger.

Tove Linnea Brandvik

Forbundsleder i Norges Handikapforbund

- Som forbundsleder i Norges Handikapforbund er hun opptatt av å sette handikappedes rettigheter og arbeidet for likestilling på agendaen. Hun kommer til jernbaneforum for å snakke om sine erfaringer.
- Og om utfordringer og muligheter rundt universell utforming på tog og stasjonsområder.
- 'Så lenge vi mener det er feil på folk, lager vi løsninger med feil resultat.
- Forskjellige standarder, f.ex rullestoler og tog.
- Eksempler på dårlige løsninger og dårlig praksis.
- Kanskje tenke motsatt noen ganger? der hvor det er (skal være) rampe, hvorfor trapp?

Grethe Skundberg

Kommunikasjonssjef i Kolumbus

- Tenker 'alle' løsninger for at folk skal komme seg fra A til Å uten bruk av bil.
- Sømløs mobilitet.
- Kolumbus er et innovativt mobilitetsselskap.
- Ryggraden er buss, tof og båt.

Strekning 4, Konkurransetutting - Erfaringer og veien videre

Cathrine Elgin

Administrerende direktør i Go-Ahead

- Vinnerne av Trafikpakke 1 Sør, er i gang med drift av banestrekningen. Sørtoget kjører langs Sørlandsbanen fra Oslo i øst og til Stavanger i vest.
- Skryter av høyere punktlighet.. Er nok mer flax med bane (dvs BaneNOR) enn materiell og personell som fortsatt er de samme..
- Frykt for endringer..
- Nye aktører på bane kan gi mer innhold i pakka enn f.ex i bussbransjen. Nye stoppmønster - kortere reisetid. Flere tog. Resultat av netto-kontrakt (dvs beholder billettinntekter). Bedre samordning med øvrig kollektivtransport.
- Motivasjon til 'å ta' fra bil -og flytrafikk. Klima-positivt.
- <https://go-aheadnordic.com/no/>

Sverre Høven

Administrerende direktør i SJ Norge

- SJ ble i fjor sommer tildelt Trafikpakke 2 Nord. Pakken omfatter Dovrebanen, Raumabanen, Rørosbanen, Trønderbanen, Meråkerbanen, Nordlandsbanen og Saltenpendelen.
- Utvikling av produkt. Brottokontrakt som gir viss økonomisk frihet til f.ex bedre tilbud og nye produkter.
- Utfordring: Dårlig status på tog, spesielt nord for Trondheim.
- www.sj.no NORD

Ståle Rooth

Endringsdirektør i Vy

- Trafikpakke 3 Vest: VyTog skal nå betale staten for å drifte Bergensbanen. Hvilke endringer ønsker Vy å iverksette for å forbedre togtilbudet ytterligere, og hvilke konsekvenser vil dette ha for de reisende?
- Brottoktrakt også her: Billettinntekter åpner for nye løsninger: Flere avganger, Bedre samordning med øvrig kollektivtransport, Nye ombordprodukter, Dør til dør løsninger og nye reiselivspakker.
- 50 nye løsninger de neste årene.. (se slide).
- Tilbudsøkning Vossebanen Bergen-Arna-Voss-Myrdal.
- Nytt komfortprodukt: 'Pluss'.

Lenker til lysark fra foredragsholdere som hadde slike:

[Klikk her og rull ned til aktuelle foredragsholder og klikk på PRESENTASJON](#)